

SLEKT OG DATA

MØRE OG ROMSDAL

Årsmelding 2024

Styret i perioden 1/1–16/3-2024:	Styret i perioden 16/3–31/12-2024:
Jonny Lyngstad, leder	Jonny Lyngstad, leder
Tor Ålbu, nestleder	Tor Ålbu, nestleder
Roger Rasch Larsen, kasserer	Roger Rasch Larsen, kasserer
Halstein Spjelkavik, sekretær	Halstein Spjelkavik, sekretær
Anniken Frisvold, styremedlem 1	Marit Gjermundnes, styremedlem 1
Jon Kristian Schnell, styremedlem 2	Jon Kristian Schnell, styremedlem 2
Nils Ivar Myklebust, styremedlem 3	Nils Ivar Myklebust, styremedlem 3

Andre verv og oppgaver i Slekt og Data Møre og Romsdal i 2024:

Jarle Viset	Revisor
Anne Karin Kolberg Berg	Valgkomiteen, leder, valgt for 1 år på årsmøtet 2024
Magnar Husby	Valgkomiteen, valgt for 2 år på årsmøtet 2024
Erling Nerheim	Valgkomiteen, valgt for 3 år på årsmøtet 2024
Eva Hjelen	Koordinator for kilderegistrering
Thor Stabell Muri	Gravminneleder Romsdal
Kjell Even Sunde	Gravminneleder Sunnmøre
Guri Otnes	Gravminneleder Nordmøre fra hausten 2023
Nils Ivar Myklebust	Webmaster
Anne K. K. Berg	DNA-koordinator
Mette Elizabeth Andreassen	DNA-koordinator
Jonny Lyngstad	Studieleder
Åge Nortun	Kurs
Tore Kristiansen	Moderator Slechtsforum
Helge Bjerkevoll	Moderator Slechtsforum

Aktiviteter i laget

Kommunikasjonen mellom styret og lokale lag og grupper er god og nær. Økonomien i SD MR og i de lokale laga og gruppene er svært god.

Årsmøtet i 2024 ble avholdt på Skarstua i Hustadvika 16. mars 2024 med 41 stemmeberettigede til stede. Denne gangen var det styret som ordna alt med årsmøtet.

Styret

I 2024 er det avholdt 2 styremøter, begge på Teams, der styret har behandla 19 saker. Det har ellers vært telefonmøter og noen saker har vært diskutert på e-post og SMS.

I 2023 fikk laget **kr 103 012,50** i medlemskontingent. Det er registrert 696 betalende medlemmer pr. 31.12.2024, mot 691 året før, deriblant 11 husstandsmedlemskap og 3 ungdomsmedlemskap for medlemmer under 30 år.

Skjemaet på denne sida viser fordeling av medlemmene i SD MR per 23. januar 2025. Hovedtyngden av medlemmene, 82,5 %, er over 60 år, ei auke på 3 prosentpoeng siste året.

Aldersfordeling SD MR pr. 23.01.2025			
Aldersgruppe	Antall	Prosent	% haust 2023
80 +	101	14,5	10,5
70-79	277	40	39
60-69	193	28	30
50-59	85	12	15
40-49	21	3	3,4
27-39	12	1,5	1,3
under 27	3	0,4	0,3
Alder ikke satt	5	0,7	0,6
	697		

SD MR mottok ikke kulturstøtte fra Møre og Romsdal fylkeskommune i 2024, da støtta ble lagt om og SD MR falt ut. Tilskuddet for avholdte kurs fra Studieforbundet Kultur og Tradisjon (SKT) for 2024 ble på kr 31 079,80.

Regnskapet for 2024 viser et overskudd på **kr 31 268,45** og en egenkapital på **kr 340 568,68** ved utgangen av året. Pr. 31.12.2024 hadde SD MR inntående **kr 301 666,92** på kapitalkonto hos Slekt og Data.

Fra landsmøtet i Kongsberg. Jonny med æresprisen og de 5 delegatene fra SD MR: Jonny Lyngstad, Tor Ålbu, Eva Hjelen, Halstein Spjelkavik og Jarle Viset.

Representasjon

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) i Møre og Romsdal der Studieforbundet Kunst og Tradisjon (SKT) er medlem	Jonny Lyngstad sitter som SD MR sin representant i SKT med Roger Rasch Larsen som vararepresentant. Jonny er sekretær for styret. Det har vært 4 møter på Teams for SKT. Jonny ble valgt som vararepresentant i styret for VOFO MR.
Landsmøte for SD i Kongsberg 27. - 28. april	Jonny Lyngstad, Eva Hjelen, Tor Ålbu, Jarle Viset og Halstein Spjelkavik deltok på landsmøtet.

Ledersamling for SD på Gardermoen 28. - 29. september	Jonny Lyngstad deltok. Da Jonny sitter i landsstyret, kunne en av de andre i styret ha møtt, men ingen andre fra styret hadde anledning til å møte.
Møter gravminneledere for hele landet	Thor Stabell Muri har deltatt på 4 Teamsmøter, mens Guri Otnes og Kjell Even Sunde har deltatt på 2 Teamsmøter.
Landsstyremøter i SD	Jonny Lyngstad sitter som medlem i SD sitt landsstyre. Det har vært avholdt 7 styremøter - 4 fysiske og 3 på Teams. Jonny Lyngstad har møtt på alle.
Vedtektsgruppa i SD	Jonny Lyngstad har deltatt på 1 møte på Teams.
Kildeveiviseren i SD	Jonny Lyngstad har deltatt på 1 møte på Teams.
Møter DNA-koordinatorer	Anne K. K. Berg og Mette Elizabeth Andreassen deltok på samling på Gardermoen 31. august – 1. september. Anne har deltatt på 3 møter på Teams.

Verv eller oppgaver i Slekt og Data

Jonny Lyngstad er styremedlem i landsstyret i SD. Han ble gjenvalgt for 2 nye år på landsmøtet i Kongsberg 27.-28. april 2024.

Der ble han tildelt Slekt og Data sin ærespris for sin innsats i SD gjennom mange år.

Samarbeid med andre

SD MR har i 2024 ikke hatt fysisk samarbeid med andre distriktslag i Norge. Det har vært digitalt kontakt om enkelte spørsmål når dette har vært nødvendig. Samarbeidet går ut på å dele og utveksle erfaringer og diverse skrevet materiale.

Hedersprisen

Hedersprisen fra SD MR ble tildelt Heidi Sitara Fjeldvig på årsmøtet 16. mars 2024.

Heidi Sitara Fjeldvig med foredrag på Moa bibliotek. Foto: Anne K. K. Berg

Kurs

Erling Nerheim var på junimøtet i Sunndal og holdt kurs.

Paul Bakkmyr holdt kurs for nybegynnere i Kristiansund. Dette kurset starta hausten 2023 og ble fullført på nyåret 2024.

Jonny Lyngstad holdt 6 ulike kurskvelder for gruppene i Molde, Ørskog/Vestnes, Sunndal (2 kvelder), Rauma og Kristiansund.

Heidi Sitara Fjeldvig hadde et inspirerende videregående kurs for DNA-gruppa i Ålesund helga 20. og 21. april

Heidi Sitara Fjeldvig holdt et todagers kurs på 12 timer for 15 deltakere i DNA i Kristiansund 7. og 8. september.

Professor emeritus Arnljot Løseth (Hivolda) holdt foredrag i Ulsteinvik om framveksten av havfiskeflåten på Sunnmøre 1860 – 1960.

Kjell Inge Tomren var i Ulsteinvik og Ørskog/Vestnes og viste hvordan man kunne bruke historisk befolkningsregister.

De to DNA-kapasitetene David Widerberg Howden og Gunnar Sigve Aurdal holdt søndag 3. november et DNA-kurs på Ørskogfjellet med i alt 39 deltakere.

Håvard Stenseth var på kurskvelden i november i Molde og holdt foredrag om hvordan lønnsnivået og prisene på jordbrukseiendommer i Søre Fræna utviklet seg i tidsrommet 1865-1900.

Ellers har flere medlemmer holdt ulike korte og lange innlegg og foredrag på de forskjellige kurskveldene rundt om i fylket.

Metode

Skyld = skattetakst. Alle gårder i Norge taksert etter samme p

Salgspris / skyldmark sier noe om eiendomsprisnivået.

Gårdsbetegnelse	Gårdnummer	Stad	Areal for salg	Salgspris, kroner (1865-1900)	Salgspris, kroner (1900-1940)	Skyldmark (1,02 mark per dekar)	Skyld dato	Skyld art (13 art. Skyld setting per dekar)	Skyld dato (120 år per dekar)	Kårsklasse	Verdi, Kårsklasse (1100 kr. per dekar)	Semiot kjøpssum	Pris per skjøttmark	Paroteknummer	Folio	Partor egisjon
1 Valle	1869		2000	2000	1,05											
2 Valle Frindren	1870		400	100	1,18											
3 Valle	1871		500	100	1,18											
4 Valle Haugen	1872		1800	200	1,17						400	800	677,27	16	622	
5 Valle	1873		1800	200	1,17						500	1000	847,68	16	822	
6 Valle Haugen	1874		1300	200	0,62						1100	3000	1015,23	25	361	
7 Valle Haugen	1875		1800	200	0,62						1100	1300	1290,32	23	414	
8 Valle Haugen	1876		2000	200	0,62						1100	2000	2096,72	17	1168	
9 Valle	1877		1400	200	0,62						1100	2000	2096,72	19	257	
10 Valle Haugen	1878		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	22	432	
11 Valle Haugen	1879		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	26	432	
12 Valle Haugen	1880		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	28	432	
13 Valle Haugen	1881		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	29	432	
14 Valle Haugen	1882		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	30	432	
15 Valle Haugen	1883		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	31	432	
16 Valle Haugen	1884		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	32	432	
17 Valle Haugen	1885		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	33	432	
18 Valle Haugen	1886		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	34	432	
19 Valle Haugen	1887		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	35	432	
20 Valle Haugen	1888		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	36	432	
21 Valle Haugen	1889		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	37	432	
22 Valle Haugen	1890		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	38	432	
23 Valle Haugen	1891		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	39	432	
24 Valle Haugen	1892		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	40	432	
25 Valle Haugen	1893		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	41	432	
26 Valle Haugen	1894		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	42	432	
27 Valle Haugen	1895		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	43	432	
28 Valle Haugen	1896		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	44	432	
29 Valle Haugen	1897		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	45	432	
30 Valle Haugen	1898		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	46	432	
31 Valle Haugen	1899		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	47	432	
32 Valle Haugen	1900		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	48	432	
33 Valle Haugen	1901		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	49	432	
34 Valle Haugen	1902		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	50	432	
35 Valle Haugen	1903		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	51	432	
36 Valle Haugen	1904		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	52	432	
37 Valle Haugen	1905		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	53	432	
38 Valle Haugen	1906		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	54	432	
39 Valle Haugen	1907		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	55	432	
40 Valle Haugen	1908		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	56	432	
41 Valle Haugen	1909		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	57	432	
42 Valle Haugen	1910		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	58	432	
43 Valle Haugen	1911		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	59	432	
44 Valle Haugen	1912		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	60	432	
45 Valle Haugen	1913		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	61	432	
46 Valle Haugen	1914		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	62	432	
47 Valle Haugen	1915		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	63	432	
48 Valle Haugen	1916		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	64	432	
49 Valle Haugen	1917		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	65	432	
50 Valle Haugen	1918		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	66	432	
51 Valle Haugen	1919		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	67	432	
52 Valle Haugen	1920		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	68	432	
53 Valle Haugen	1921		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	69	432	
54 Valle Haugen	1922		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	70	432	
55 Valle Haugen	1923		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	71	432	
56 Valle Haugen	1924		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	72	432	
57 Valle Haugen	1925		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	73	432	
58 Valle Haugen	1926		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	74	432	
59 Valle Haugen	1927		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	75	432	
60 Valle Haugen	1928		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	76	432	
61 Valle Haugen	1929		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	77	432	
62 Valle Haugen	1930		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	78	432	
63 Valle Haugen	1931		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	79	432	
64 Valle Haugen	1932		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	80	432	
65 Valle Haugen	1933		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	81	432	
66 Valle Haugen	1934		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	82	432	
67 Valle Haugen	1935		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	83	432	
68 Valle Haugen	1936		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	84	432	
69 Valle Haugen	1937		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	85	432	
70 Valle Haugen	1938		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	86	432	
71 Valle Haugen	1939		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	87	432	
72 Valle Haugen	1940		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	88	432	
73 Valle Haugen	1941		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	89	432	
74 Valle Haugen	1942		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	90	432	
75 Valle Haugen	1943		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	91	432	
76 Valle Haugen	1944		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	92	432	
77 Valle Haugen	1945		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	93	432	
78 Valle Haugen	1946		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	94	432	
79 Valle Haugen	1947		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	95	432	
80 Valle Haugen	1948		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	96	432	
81 Valle Haugen	1949		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	97	432	
82 Valle Haugen	1950		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	98	432	
83 Valle Haugen	1951		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	99	432	
84 Valle Haugen	1952		1800	200	0,62						1100	2000	2096,72	100	432	

Håvard Stenseth holder foredrag i Molde. Foto: Jonny Lyngstad

Lokale lag og grupper

Styret har hatt god kontakt med alle lokale lag og grupper. De har styrt seg sjøl og driver med oppgaver de sjøl har satt på dagsorden, se rapportene fra laga og gruppene. Rapportering fra de fleste gruppene til styret fungerer svært godt.

Alle gruppene bruker å sende e-post til alle medlemmene i sitt område i god tid før hver kurskveld. Enkelte sender også ekstra varsel et par dager før man skal treffes. De som har FB-side, bruker også denne både til informasjon om tid og sted og til å legge ut anna informasjon om

det som skjer i gruppa. Noen setter også opp plakater med informasjon om gruppa, samt at noen deler ut semesterprogram til biblioteka i kommunen.

Alle kurs har vært fysiske møter. Dette er beskrevet i rapportene til de enkelte lag og grupper lenger ut i årsmeldinga. For hele året 2024 har det vært arrangert i alt 137 kurskvelder og -dager, 81 om vinteren/våren og 56 om hausten, 20 flere enn i 2023.

Aukra

Ledergruppa har bestått av leder Edvin Varhaugvik, nestleder Ellen Tangen og kasserer Vigdis Varhaugvik.

Gruppa har 9 medlemmer som avholder sine kurskvelder første tirsdag i hver måned på Kulturhuset – i alt 9 kvelder i løpet av 2024. De holder fortsatt på med registrering av ministerialbøker for Aukra og Fræna, samt hjelper hverandre med slektsforskning. De har også brukt enkelte av SD sine webinar i undervisninga.

Edvin deltok på årsmøtet på Skaret, mens Vigdis og Ellen deltok på tillitsvalgtkonferanse på Lyngstad 25. januar og på Slektsforskerdagen 2. november på NTNU i Ålesund.

Kristiansund

Ledergruppa har bestått av leder Siv Kristin Haugen, fram til 9. desember, Herlof Ødegaard som sekretær, samt Borgny Aakvik Vorpbuk, Tore Kristiansen, Tor Olav Teige og Tom Kaasen. Lisbeth Lillevik overtok som leder 9. desember. Styringsgruppa møtes et par ganger i året for å planlegge og koordinere tema for møtene, samt fordele oppgavene mellom seg, slik at alle har faste oppgaver å følge opp.

Vårprogrammet ble avslutta ved Frei kirke hvor Helge Hegerberg fortalte om slaget på Rastarkalv
Foto: Jonny Lyngstad

Gruppa arrangerer åpne kurskvelder siste mandag i måneden gjennom hele året, med unntak av månedene juni, juli og desember. Fast møtested er Atlanten videregående skole. Det tilstrebes å ha et større tema på hvert møte. Dette annonseres via internettsidene til Slekt og data. Det har også vært tid til både individuell hjelp med slektsforskning, og drøfting av ulike problemstillinger i fellesskap. Alle kurskveldene starter med et lite program, mingling og hjelp til selvhjelp etter kaffen.

I 2024 ble det avvikla 9 kurskvelder hvor det møtte rundt 20 personer hver kveld, samt 2 kurskvelder for nybegynnere i januar ved Paul Bakkmyr. Helga 7. og 8. september holdt Heidi Sitara Fjeldvig et 12 timers kurs i DNA for 15 fornøyde deltakere.

I løpet av året har ulike tema vært tatt opp bl.a.:

Fyrhistorie ved Berit Johanne Vorpbuk, fargescanning av kirkebøker, bruk av sekundærkilder, foredrag om bakeryrket ved Andreas Sandvik, som nå skriver bok om temaet, webinar «Fussysøk i Digitalarkivet», bruk av Family search, hva skiftene og andre kilder forteller om våre forfedre ved Jonny Lyngstad og foredraget «Et stygt barndomsminne» av Bj. Bjørnson ved Ola Jakobsen.

Til minne om Astrid Mollan, som døde 9. juli, ble septembermøtet, leda av Tore Kristiansen, viet hennes arbeid gjennom mange år i Slegt og Data.

Vårprogrammet ble avslutta ved Frei kirke hvor Helge Hegerberg fortalte om slaget på Rastarkalv ca. 955 mellom Eirikssønnene og Håkon Adalsteinsfostre.

Det var SD Kristiansund som planla og arrangerte sommerturen for SD MR lørdag 15. juni.

Temaet var «Folket utpå øyan – Averøy». Bussturen starta i Molde, kjørte gjennom Eide og returnerte samme rute. God deltakelse og ingen ledige plasser i bussen. Et vellykka arrangement av styringsgruppa.

Molde

Styret har bestått av leder Eva Hjelen, nestleder Erling Nerheim, sekretær Annlaug Lianes, kasserer Liv Marit Møkkelgjerd og styremedlemmene Kari Wiig Sandvik, Ole Morten Aarø og Helge Magne Mjelve.

SD Molde har i utgangspunktet 2 kursmøter i måneden, kurs første torsdag i måneden og slektsforskerkveld den tredje torsdagen.

Tema på SD-kursa har vært varierte: opplæring i kilder, digitalarkivet og slektsrelaterte emner og spennende foredrag om resultat av forskningen på folk i slekta og andre. Mange av gruppas egne medlemmer har bidratt med foredrag, opplæring og informasjon.

Sommerturen ble tur til Tamburgarden på Kleive med mye lokalhistorie, informasjon om planter og trivelig vertskap med god mat.

Moldegruppa på sommeravslutning på Tamburgarden på Kleive.

Foto: Eva Hjelen

Det har vært avholdt 9 SD-kurskvelder, 7 slektsforskerkvelder, samt sommeravslutning i juni. På SD-kurskveldene møtte 190 personer, på slektsforskerkveldene var det ca. 90 personer, samt at 21 fornøyde medlemmer stilte opp på sommerturen til Tamburgarden. Til sammen har vel 300 personer vært på årets møter, noe en må si seg godt fornøyd med. Økonomien i laget er god og ved utgangen av året hadde laget ca. 2 200 kr på konto. Det er SD MR som dekker husleia.

Rauma

Styret har bestått av leder Anniken Frisvold og styremedlemmer Randi Bakke Hoem og Stig Malones. Gruppen har 18 medlemmer. Anniken Frisvold satt i styret i distriktslaget fram til årsmøtet 16. mars 2024.

Det har vært avholdt 8 kurskvelder, 5 om våren og 3 om hausten med fra 4-10 deltakere.

Ulike tema har vært tatt opp:

Orienteringsmøte om Rauma Bygdebok, 3 slektsforskerkvelder med bl.a. hjelp til egne prosjekter. søking i bygdebøker som ligger ute på Nasjonalbiblioteket, nb.no, bruk av spesialtegn ved bruk av Digitalarkivet, samt at Jonny Lyngstad var på en kveld og viste hvordan man skal finne fram i skifter på Digitalarkivet. Stor takk til Vigdis og Randi for mat og drikke på møta.

Ved utgangen av året hadde laget 1 644 kr i kassabeholdning.

Slektsforum for Indre Nordmøre (SFIN)

Gruppas leder Jon Storløykken døde brått 17. februar 2024. På gravferden var laget godt representert, og det ble takka for innsatsen han hadde lagt ned i SFIN og SD MR.

På det påfølgende årsmøtet i gruppa 19. mars ble nytt styre valgt:

Leder Tor Ålbu, styremedlemmene Astrid Roaldset, Lars Jostein Bævre, Einar Oterholm, Gunda Bele, samt varamedlemmene Knut Arne Fiske Pedersen og Ingebrigt Løseth. I løpet av året har gruppa hatt 6 styremøter. Tor Ålbu er også nestleder i SD MR. SFIN har nå i alt 41 medlemmer der 27 er medlemmer i Slekt og Data og 14 er lokale medlemmer.

Det har blitt arrangert 2 medlemsmøter og 8 uformelle møter på Skei, 5 møter på Bolme i Rindal, samt 2 møter i Halså. Oppmøtet har vært svært varierende fra 2 – 10 fremmøtte. På disse samlingene har medlemmer fått individuell hjelp.

Bygdebokarbeidet engasjerer flere av gruppas medlemmer. De har gjort en flott innsats for at også den sjette bygdeboka for området Dalsegg til Sveen, skal bli så god som mulig. Den kommer trolig ut i løpet av 2025. Det ble også arrangert en «Bli kjent-tur» til Rindal fra Grønlfeltet til Meldalsgrensa på Skogen den 28. september med 14 deltakere.

Alle gravstedene i Surnadal og Rindal er nå fotografert, og alle gravminnene er lagt inn i gravminnebasen.

Gruppa sendte 2 personer til stormøtet på Eide 20. januar. I tillegg skulle daværende leder Jon Storløykken vært med, men han meldte avbud pga. sykdom.

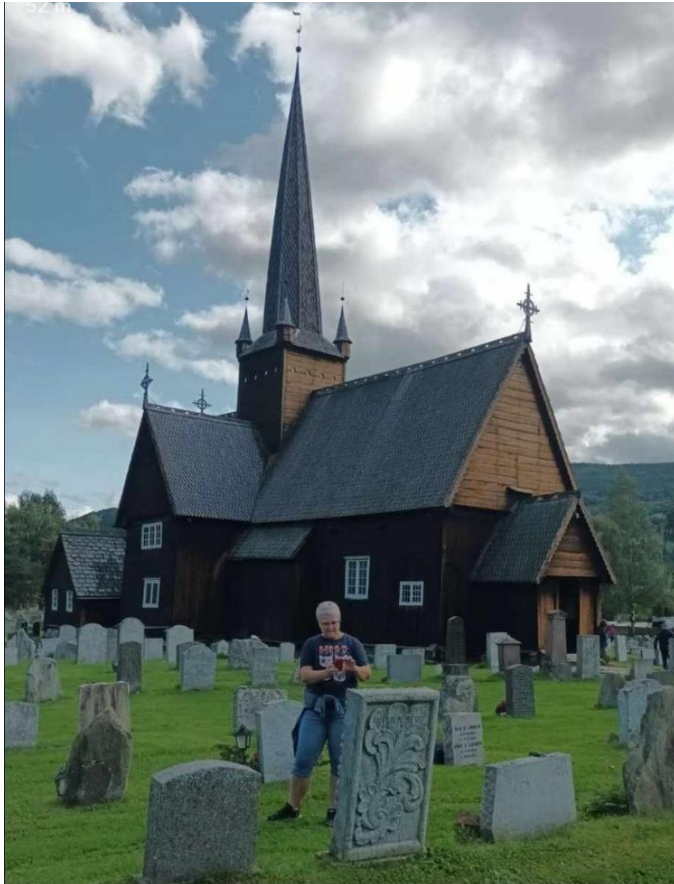
En person var på årsmøtet til SD MR på Skaret ved Molde 16. mars.

Økonomien i gruppa er god.

Smøla

Gruppa ledes av Halstein Spjelkavik med god hjelp av Mette Elizabeth Andreassen og Guri Otnes. Halstein er sekretær i styret for distriktslaget. Guri Otnes ble hausten 2023 utnevnt til gravminneleder for Nordmøre. Mette Andreassen ivrer for å utnytte DNA-teknologi i slektsforskning.

Gruppa samles til kurskvelder tredje tirsdag i månedene i Ole Soleims minne, Smøla Historielag sine lokaler vest for kirka på Innsmøla. Frammøtet på kurskveldene, tredje tirsdag i måneden, varierer fra 4 til 11 deltakere. I 2024 har det vært 9 fysiske samlinger fordelt med 5 om våren og 4 om hausten, samt at gruppa arrangerte ekstra slektsforskerkurs over 2 kvelder i mars med 10 deltakere.

Guri Otnes fant et gravminne å registrere ved Vågå kirke.
Foto: Guri Otnes

Ulike tema har vært tatt opp:

Lese eldre skrifter, «Hvordan døde onkel Lars?», søke og lagre fra Nasjonalbiblioteket, søke og lagre fra digitale arkiver generelt, bruke Legacy, fuzzy-søk i Digitalarkiv, lage fotobok, utnytte MyHeritage, finne eiendomsopplysninger og hvordan bruke Kildeveiviseren.

Sunndal

Fram til gruppas årsmøte 8. februar 2024 besto styret av leder Ola Jakobsen, samt styremedlemmene Knut Sæther og Tor Solheim. Da ble Harald Gravem valgt som ny leder, mens Ola gikk inn som styremedlem sammen med de to andre. Jon Kristian Schnell sitter i styret til distriktslaget. Ved utgangen av 2023 hadde gruppa 33 registrerte medlemmer og 1 800 kr i kassa.. SD Sunndal har medlemsmøte andre torsdag i måneden på Sunndal vidaregåande skole, unntatt juli og august. I 2024 har det vært avholdt 10 kurskvelder, 6 om våren og 4 om hausten med et oppmøte som har variert fra 5 til 14 frammøtte, totalt 97 deltakere.

Tema på møtene har vært:

Mindre kjente nettsted, Knut Sæthers arbeide med slekter i Sunndal på 1700 – 1800-tallet, utvandring fra Sunndal, historiske veier i Sunndal, dødelighet i Sunndal på 1800-tallet, personvern, lover og regler, samene i øvre Sunndal, orientering om Slekt og Data, slektsdatabaser og slektsforskerkveld. Jonny Lyngstad var og holdt opplæring på to av kurskveldene om hausten. Medlemmer har drevet etterfotografering på alle 7 kirkegardene i Sunndal.

Sykkylven

Styret har bestått av Geir Olav Øien, leder, Asbjørn Grebstad Hovland, nestleder, og Henrik Schmidt, medlem.

Gruppa har møte første tirsdagen i hver måned, til sammen 8 kurskvelder i år med et oppmøte på 4-10 medlemmer hver gang. Dette året er det blitt satt fokus på slektsutfordringer som medlemmene har hatt. 2. november ble det arrangert en vellykka slektsforskerdag på NTNU i Ålesund, se

eget tema. Den ble arrangert av SD Ålesund, med godt samarbeid av SD Sykkylven, SD Søre Sunnmøre og SD Ørskog/Vestnes.

2024 ble et rikt år for utgivelse av bøker med slekts- og lokallhistorie i Sunndal. Medlemmer av SD Sunndal var enten forfattere eller bidragsytere i disse fem bøkene. Temaene spenner vidt. Tor Helge Gravem tar for seg seterdrift og familier i Grøvudalen. Petter Erik Innvik og Jon Kristian Schnell presenterer veteraner på aluminiumverket. «Familiar og slekter i Sunndal 1700-1900» av Knut Sæther er et omfattende supplement til Sunndalsboka bind 1-5. Espen Flaa Bolstad har gitt ut to bind krigshistorie om «Sunndal 1940-1945». «Utvandrerne» av Tommy Fossum forteller historien om de over 2 000 personene fra det som i dag er Sunndal kommune som reiste til USA i årene 1870-1920.

Foto: Petter Erik Innvik

Søre Sunnmøre

Ledergruppa har bestått av Arne-Sten Christiansen (kontaktperson), Bent Vatnehol, Tore Øvrebø, Janne-Rita Korsfur og Arnstein Selvåg.

SD Søre Sunnmøre har hatt møta på biblioteket i Ulstein Arena i Ulsteinvik. De får inn noen tips til tema fra medlemmene på møta, via e-post til medlemmene og FB-gruppa.

De sender e-post til alle medlemmene i sitt område en uke, og også en dag før hvert møte. Plakat med informasjon om gruppa med semesterprogram blir distribuert til alle biblioteka i kommunene som sokner til lokallaget. Det er stabilt 70 SD-medlemmer i deres område. De hadde 6 kurskvelder i første halvår og 6 om hausten, med et gjennomsnitt på 10 medlemmer per kurskveld.

I vårsemesteret hadde de disse tema oppe på kurskveldene:

Et medlem fortalte om arbeid med slektsboka si, mens professor emeritus Arnljot Løseth (Hivolda) fortalte om framveksten av havfiskeflåten på Sunnmøre 1860 – 1960. Det var dette møtet som hadde størst frammøte i 2024. De fulgte også webinar Kilder til døden og Kildesøk i Digitalarkivet. Etterpå jobba man med disse emna.

I tillegg hadde de 2 slektsforskerkvelder, der den siste var på rådhuset på Fiskå i Vanylven med godt frammøte. Det er ønskelig med et slikt møte en gang i året. Det er litt lang vei med ferje og to fjelloverganger for dem å komme til Ulsteinvik. De er blitt tipsa om at de også kanskje kunne starte ei egen gruppe der sør.

Høstsemesteret starta med et grunnkurs i slektsgransking over tre kvelder. De fulgte bl.a. webinar Fuzzysøk i Digitalarkivet og jobba med dette. Et møte ble et arbeidsmøte med historisk befolkningsregister der de fikk hjelp av Kjell Inge Tomren. Og et møte var en slektsforskerkveld.

SD Søre Sunnmøre har aktivt brukt ei lukka gruppe på FB som har langt flere medlemmer enn de som har medlemskap i Slekt og Data, i overkant av 200 medlemmer.

2. november ble det arrangert en vellykka slektsforskerdag på NTNU i Ålesund, se eget tema. Den ble arrangert av SD Ålesund, med godt samarbeid av SD Sykkylven, SD Søre Sunnmøre og SD Ørskog/Vestnes.

St. Jetmund kyrkje på Åheim.
Foto:
Kjell Even Sunde

Ørskog/Vestnes

Styret har bestått av Liv Mari Olsen Misund, Terje Misund og Jarle Viset med sistnevnte som kontaktperson. På deres møte på Vestnes 25. november ble det avholdt årsmøte. De gjennomgikk årsrapporten, kassabeholdninga, medlemsoversikta og valg av nytt medlem i styret. Sunni Fagerheim ble valgt inn som nytt medlem. Jarle Viset takka for seg og uttrykte godt samarbeid med Terje Misund og Liv Mari Olsen Misund. Ved årets slutt hadde lokallaget 47 registrerte medlemmer. Marit Gjermundnes sitter i styret til distriktslaget.

Kurskveldene er som tidligere siste tirsdagen i hver måned, med unntak av 2 møter på Vestnes som måtte bli på mandager. Kurslokalet er på Vestnes Frivilligsentral og Ørskog Folkebibliotek, annen hver gang. Det har blitt arrangert 6 kurskvelder, 3 om våren og 3 om hausten, med et frammmøte på 8–10 personer.

Tema på møtene har vært:

Nytt fra Nasjonalbiblioteket, samt kurs i utvidet tilgang til og info om søk på nasjonalbiblioteket, nb.no, nytt fra Gravminnebasen og presentasjon av Trondheimsbasen 2022. Jonny Lyngstad var til stede en kveld med tyding av gotisk skrift, samt gode tips i bruk av grunnbok og jordskifte. Et møte ble viet historisk befolkningsregister der de fikk god hjelp av Kjell Inge Tomren. Dessuten blir det gitt gode presentasjoner gjennom kurskveldene, samt hjelp om noen står fast og leiter etter personer.

Ei lita gruppe medlemmer fra Vestnes/Ørskog har gått sammen og transkriberer de to kirkebøkene fra Veøy som ikke er transkribert fra før. Gruppa ble starta hausten 2024 og har hatt to møter, men ellers kommuniserer de via messenger. Noen sitter to og to og noen sitter aleine og transkriberer. Arvid Håkon Moe satte det hele i gang, og leder gruppa vidare.

2. november ble det arrangert en vellykka slektsforskerdag på NTNU i Ålesund, se eget tema. Den ble arrangert av SD Ålesund, med godt samarbeid av SD Sykkylven, SD Søre Sunnmøre og SD Ørskog/Vestnes.

Ved årets slutt hadde lokallaget ei kassabeholdning på kr 880,70.

Ålesund

Arbeidsgruppa har bestått av Kjell Even Sunde, kontaktperson, samt Hilde Bjørlo, Roger Rasch Larsen, Torunn Absalonsen, Anne Karin Kolberg Berg og Kjell Inge Tomren som kom inn i gruppa i løpet av 2024. Den praktiske driften ble organisert av Anne Karin som også tok over funksjonen som kontaktperson på slutten av året. Den har hatt tett dialog på e-post i tillegg til 3 styremøter. Roger Rasch Larsen og Nils Ivar Myklebust sitter i styret for distriktslaget, som henholdsvis kasserer og webansvarlig.

Anne K. K. Berg har i 2024 vært del av et landsomfattende DNA nettverk, sammen med Mette Elizabeth Andreassen fra Smøla for SD MR. Samlingene har foregått på Teams, med en fysisk samling på Gardermoen 31. august - 1. september, der alle medlemmene fra fylkene møttes for å utveksle erfaringer og lære av hverandre.

Gruppa har to samlinger i måneden, temakveld den ene, og DNA-fokus den andre. I hovedsak har samlingene vært på Moa bibliotek da gruppa har et nært samarbeid med biblioteket. Vi har en løpende avtale med biblioteket at de sponser ett til to prosjekt/foredrag i året. Bruken av biblioteket er gratis, mot at våre arrangement er åpne for alle. Eksterne krefter er med og tar enkelte tema, ellers ordnes kveldenes innhold med egne personer.

Totalt er det holdt 20 kurskvelder med rundt 300 fremmøtte: 9 økter med et valgt tema, 9 økter med DNA og 2 kvelder med nybegynnerkurs i Brattvåg. Heidi Sitara Fjeldvig hadde et inspirerende videregående kurs for DNA-gruppa i Ålesund helga 20. og 21. april med 9 deltagere. Ved siden av DNA-kveldene på biblioteket har noen ekstra interesserte deltatt i det som er benevnt DNA-gruppa. Gruppa nådde målet og dermed ikke videreført.

Årets slektsforskerdag ble holdt på NTNU i Ålesund 2. november. Et samarbeid mellom gruppene til Søre-Sunnmøre, Sykkylven, Ørskog/Vestnes og Ålesund gjorde dette mulig. Foredragsholdere var David Widerberg Howden om DNA, John Roald Pettersen om å skrive slektas historie, Knut Maaseide om Ålesunds handel og sjøfart på 1800-tallet, Kai-Samuel Vigardt om De reisende og Jonny Lyngstad om den nye Kildeveiviseren til Slekt og Data.

Søndag 3. november ble det holdt DNA-kurs på Ørskogfjellet med de to DNA-kapasitetene David Widerberg Howden og Gunnar Sigve Aurdal med i alt 39 deltakere.

Helga 16.-17. november reiste Hilde Bjørlo og Anne K. K. Berg til Oslo på Slektsforskerkonferansen til Norsk Slektshistorisk Forening, hvor også Jonny Lyngstad deltok. Dette var i privat regi for alle tre, men en tar det med inn i meldinga da det betyr mye for SD at de i ettertid kan dele sine ervervede kunnskap for lagets medlemmer.

Gruppas projektor-lerret ble avhendet til Fjellstova Ørskogfjellet i sammenheng med DNA-kurset 3. november som takk for god sørvis i forbindelse med dette og tidligere arrangementer.

Tillitsvalgskonferansen

Det 20. fellesmøtet for tillitsvalgte i SD MR ble arrangert i klubbhuset til Hustadvika Sykkelklubb på Lyngstad lørdag 20. januar 2024.

29 forventningsfulle og godt forberedte tillitsvalgte møtte opp kl. 10.00 denne morgenen med 16 minusgrader utafor klubbhuset. De som hadde reist lengst, kom fra Ulsteinvik i sør til Smøla og Rindalen i nord. Med 2 ferjestrekninger innlagt i turen, måtte enkelte stå tidlig opp for å rekke fram i tide. Nytrukket kaffi og litt å bite i var godt for de som hadde reist lengst.

Et variert program var lagt opp i samråd med styret og de lokale lag og gruppene. Leder Jonny Lyngstad ønska velkommen og starta med å orientere om at SD MR nå hadde 686 medlemmer. Vel 10 %, 72 personer, er over 80 år, rundt 40 %, 266, er i aldersgruppa 70-79 år, 30 %, 205, er mellom 60-69 år, mens 140 medlemmer er under 50 år. Han orienterte også om bruk av Zubarus, våre rolle-poster, samt innmelding og rapportering av kurs.

Lederne for de ulike lokale lag og gruppene slapp nå til der de presenterer gruppene sine og kort fortalte hva de holdt på med.

Deretter ble det matpause fram til vel 13.00 med god middag og dessert på Bjartmars Favorittkro. God mat hører alltid med i en slik konferanse som dette. Koka torsk med stappe, bacon og gulrotstuing, samt karamellpudding med kaffi smakte fortreffelig. Vel tilbake til Lyngstad fortsatte konferansen med en kort orientering fra ledermøtet på Gardermoen i fjor høst der Jonny deltok.

Fornøyde deltakere fellesmøtet for tillitsvalgte på Lyngstad. Foto: Eva Hjelen.

Kasserer Roger Rasch Larsen kunne fortelle at distriktslaget gikk med et lite overskudd i 2023, og at ved årets utgang hadde laget vel 300 000 kr på bok.

Jonny orienterte om at årets årsmøte blir på Skaret ved Molde lørdag 16. mars. Han ba alle lederne om å sende inn sine årsmeldinger slik at han kunne få skrevet ferdig årsmeldinga for 2023.

Kristiansundsgruppa hadde tatt på seg å arrangere årets sommertur i juni. Leder Siv Kristin Haugen orienterte om det arbeidet som så langt var gjort og skisserte en rundtur på Averøya med mye god lokalhistorie. Tidspunkt for turen ser ut til å bli lørdag 15. juni.

Deretter ble det en god diskusjon og åpen dialog om hvordan hjemmesida til SD MR skulle brukes og hva den burde inneholde. Alle var enige om at den er for lite brukt både av styret og de ulike lokale gruppene for å vise aktivitetene våre. Den er ikke blitt skikkelig oppdatert og det er et fåtall lag og grupper som nå bruker den aktivt når det gjelder lagsopplysninger, årsmøter, vedtekter og møtekalenderen. Utfordringa er å få medlemmer til å skrive om det som skjer, samt ta bilder og sende inn for utlegging. Flere burde også læres opp til å legge inn aktuelle hendelser sjøl. De som ønsker opplæring i bruk av hjemmesida, vil få dette.

Flere lag og grupper har egne Facebook-sider og disse er godt besøkt også av ikkemedlemmer. Her er det fortsatt et større potensiale til å nå ut med små og store historier fra vår slektsforskning, fra lokale møter og det som ellers rører seg rundt om i fylket.

Leder i Moldegruppa, Eva Hjelen, som også er leder for kilderegistreringer i SD MR, hadde spilt inn spørsmål om det fantes personer som kunne lage til navneregister til ekstrarettsprotokollene for Møre og Romsdal som nå er lagt ut på Digitalarkivet. Hennes håp var at noen ville melde seg til henne for å ta tak i dette.

I 2025 er det 200 år sia første utvandringa til USA fra Norge. Jonny orienterte om at SD sentralt har fått en henvendelse fra Utvandremuseet på Hamar om transkribering av 750 amerikabrev i

løpet av 2024. Han har tatt på seg å lede dette arbeidet og var nå ute etter personer i Møre og Romsdal som kunne være med på denne dugnadsjobben. Flere meldte seg på. Gravminneleder for Romsdal Thor Muri holdt et kort innlegg om status på arbeidet i MR. Helt til slutt viste Jonny litt av det nye som har kommet til i Digitalarkivet. Alle var enige om at det hadde vært ei god samling med mange flotte tema og god opplæring.

Gravminneregistrering

Kjell Even Sunde er gravminneleder for Sunnmøre. Hausten 2023 ble Romsdal og Nordmøre delt i to gravminneregioner der Guri Otnes fikk ansvaret for Nordmøre og Thor Stabell Muri fortsatte med ansvaret for Romsdal.

Fra gravstedet i Batnfjorden.

Foto: Jon Kristian Schnell

Fylkeslaget anskaffa en roll-up som presenterer Gravminner på en god måte. Den ble laget til Slektsforskerdagen 2. november 2024. Bilder og tekst fra Guri, Thor og Kjell Even. Jarle Viset koordinerte med produsenten til et vellykka produkt.

SD MR dekker alle reiseutgifter, samt utgifter til mat, dersom noen reiser utfor sin egen kommune for å registrere gravminner. Dette gjelder også de som ikke er medlemmer i SD. Det er gravminnelederne som holder oversikt med dette, godkjenner regningene og gir melding til kasserer om hvem dette gjelder. Styret har gjort vedtak på at disse utgiftene skal dekkes. Thor Stabell Muri har deltatt på 4 Teamsmøter der gravminneledere fra hele landet er samla, mens Guri Otnes og Kjell Even Sunde har deltatt på 2 møter.

En stor takk til alle fotografer og registratorer for en fantastisk god jobb i 2024.

Nordmøre (og Trøndelag).

Alle gravstedene i Aure, Averøy, Smøla, Sunndal og Surnadal er fotografert og registrert i løpet av 2023-2024. Kristiansund er delvis oppdatert i perioden.

Totalt er 23 gravsteder fotografert og registrert på Nordmøre i 2024. Det er stort sett oppfølgingsfotografering. De resterende gravstedene vil bli oppdatert i 2025.

I tillegg er Rindal (Rindal og Øvre Rindal) og Heim (Halsa og Otnes), som hører til under Trøndelag, fotografert og registrert av Guri Otnes.

Det var et stort etterslep i Rindal, og her har Lars Jostein Bævre gjort en stor registreringsjobb, med Tim Hughes som fotograf.

Sunnmøre

I 2024 ble det kun etterfotografering, siden alle gravplassene på Sunnmøre var fotografert minst en gang, dette målet ble nådd i 2023.

Gode medhjelpere har vært Thor Stabell Muri som har fotografert og registrert i Haram kommune og tidligere Sandøy kommune. Guri Otnes, Per Olav Hansen, Thor Stabell Muri, Halvor Stamnli og Knut Ellefsen, (Nord-Trøndelag) og Kjell Even Sunde har registrert inn i Gravminner. Knut Brautaset, Trond Erlend Mehlum, Thor Stabell Muri og Kjell Even Sunde har hjulpet til med fotografering av gravminner.

I tillegg til fotografering og registrering, foregår det en kontinuerlig «oppdydding» i databasen.

Gravplasser som er fotografert og registrert i 2024:

Giske: Vigra Nye, Valderøy gamle og Valderøy nye.

Herøy: Tjørnvåg, Moltu, Remøy, Runde, Flusund, Kvalsund, Herøy gamle og Leikong.

Ålesund: Borgund, Øvre gravlund, Nedre gravlund, Skodje og Slotsvika.

Volda: Hornindal.

Ørsta: Vartdal.

Fra feiringa av 20-årsjubileet for Gravminner på ledersamlinga på Gardermoen 28 -29. september.

Foto: Jonny Lyngstad

Romsdal

Sentralt ønskes det at man oppdaterer gravplassene hvert 5. år. I Romsdal ligger SD MR langt foran dette nasjonale «målet».

Alle gravplassene i Romsdal er blitt fotografert opptil flere ganger. Noen Gravplasser i Rauma har lagt litt etter, men i 2024 ble det disse gravplassene sin tur. Per Olav Hansen, nå 93 år, var med på to turer til Rauma. Der ble de to gravplassene på Kors fotograferte, og seinere i høst Vik, Grytten, Åndalsnes og Holm, samt at Fiksdal i Vestnes også fikk besøk. Videre ble det tur til gravplassene på Harøy, Myklebust, Sandøy og Fjørtoft.

Men vi trenger flere fotografer. Dersom du kjenner en som kan gjøre en innsats, ta kontakt med din lokale gravminneleder og tips denne. I og med at alle gravplassene i Møre og Romsdal er fotografert en eller flere ganger, betyr det mindre arbeid for nye fotografer. De fleste gravplassene er fotografert ferdig fram til 2021-2022, da er ikke tilfanget uoverkommelig for nye fotografer.

Rapport fra moderatorene i Slechtsforum

Helge Bjerkevoll er hovedmoderator i Slechtsforum, mens Helge Bjerkevoll og Tore Kristiansen er moderatører for Møre og Romsdal.

Aktiviteten på Slechtsforum i Møre og Romsdal har holdt seg stabil i 2024 i forhold til 2023. Det var 337 innlegg i Møre og Romsdal-foraene i 2024 mot 338 året før.

I juli 2024 døde Astrid Mollan og hennes hobby var å svare på Slechtsforum, ikke bare i Møre og Romsdal, men i alle fora. Hun hadde 6505 innlegg på Slechtsforum fra hun begynte i 2011. Dagen før hun døde, leverte hun sitt siste Amerikaemigrant fra Mandal. Det blir 1,35 innlegg per dag. Når en slik aktiv bruker forsvinner, merker vi det godt.

Kilderegistrering

Kildereg-kordinator er Eva Hjelen.

I forbindelse med Utvandrerjubileet 2025 har mange medlemmer bidratt til transkribering av brev til og fra emigranter, se under tema Amerikabrev.

Det er tidligere registrert skifteprotokoller for Romsdals sorenskriveri. Dette er en stor samlefil som Digitalarkivet nå jobber med å splitte opp til enkeltfiler, slik at registrering kobles til rett protokoll.

SD Aukra har transkribering som fast innhold på sine møter. De holder på med registrering av ministerialbøker for Aukra og Fræna.

Vågstranda sogelag tar for seg de to eldste kirkebøkene for Veøy prestegjeld.

Det meldes ellers lite om nye registreringer til kilderegistreringskordinator.

Det jobbes med å finne personer som kan lage navneliste til du nylig skannede rettsprotokollene.

DNA

Anne Karin Kolberg Berg og Mette Elizabeth Andreassen er DNA-kordinatorer for SD MR.

Begge to deltok på samling på Gardermoen 31. august – 1. september, samt at Anne har deltatt på 3 møter på Teams.

David Widerberg
Howden, DNA-kurset
på Ørskogfjellet 3.
november.
Foto:
Anne K. K. Berg

DNA kan starte der det skriftlige materialet ikke er tilgjengelig eller ikke strekker til i slechtsforskningen. Man kan også i nære relasjoner få seg noen overraskelser man ikke visste om, men inntrykket er at alle som har fått det, har tatt dette positivt. Sentralt jobbes det med å styrke kompetansen i alle distriktslagene og det er der Mette og Anne kommer inn. Ingen "veg" er lagt enda. De prøver å få til ei lita gruppe som vil være med å forme vegen videre. Per i dag er det seks personer i gruppa, godt spredt ut over Møre og Romsdal, 3 fra Ålesund, 2 fra Smøla og en fra Kristiansund.

Det har vært avholdt 3 kurs i DNA over 5 kursdager i løpet av 2025, se kursoversikta på s. 4.

Turer

Flere av de lokale lag og gruppene hadde egne turer i nærområdet sitt dette året. Disse turene er omtalt under sitt lag eller gruppe.

Folket utpå Øyan - sommerturen 2024 til Eide og Averøya lørdag 15. juni.

Sommertur nr. 16 for SD MR ble nok en gang en stor suksess. Bussen starta på fergekaia på Molde hvor sunnmøringene ble tatt imot sammen med de som sokna til Molde. På Eide gikk resten av deltakerne om bord i bussen, 50 personer pluss sjåføren. Mye historisk informasjon ble formidla av dyktige gaidar, flotte naturopplevelser der bussen stoppa, god mat, kjempevær med rett temperatur, passe kjørelengder mellom hver stopp, flott og variert natur, glade mennesker, trivelig sjåfør som losa deltakerne trygt gjennom dagen, men ikke minst, et flott og variert opplegg fra gruppa i Kristiansund som sto for hele planlegginga av turen.

Jonny Lyngstad fortalte om folk og hendinger fra Eide til Atlanterhavsvegen. Første stopp ble Svevestien på Atlanterhavsvegen med omvisning. På strekning til Gamle Kvernes Bygdemuseum (GKB) fortalte Jonny om opphavet til Atlanterhavsspelet, om dramatiske krigsdager med gulltransporten i 1940 og om snøskredulykka på Slatlem rett før jul 1830.

Fornøyde turdeltakere foran steinringen på Bremsnes på sommerturen 31. juni.

Foto: Siv Kristin Haugen

På Kvernes ble det god mat mens Berit Johanne Vorpbuk, Stedsansvarlig på GKB for Averøy og Hustadvika i Nordmørsmusea, ønska oss velkommen og orienterte om museet. Siste tilvekst på museet var det gamle skolehuset fra Vebenstad som var innreda med to komplette klasserom, lærerens oppholdsrom og et lager med masse plansjer og utstyr.

Borgny Aakvik Vorpbuk tok over som gaid og fortalte om de forskjellige gardene og folka som bodde der, fra GKB til Bruhagen og vidare til Bremsnes tingsted rett nedafor kirka på Bremsnes. Her ble det en stopp hvor man kunne strekke litt på beina og føle hvordan det var å sitte på en av de 8 steinene som var i den 3 500 år gamle steinringen.

Turen gikk videre forbi Bremsnes Båtbyggeri, starta i 1914 av familien Dahlen, og fortsatte gjennom de mange idylliske husmannsplassene som lå i de mange lune vikene under storgarden Bremsnes, bl.a. Futsetra – futens egen seter i den tida han bodde på Bremsnes.

Sverre Uran var gaid da bussen stoppa ute på Rauегgen hvor man kunne se minnesmerket over de to båtene, hurtigruteskipet *Irma* og lasteskipet *Henry*, som ble torpedert 13. februar 1944 av to norske torpedobåter rett etter at de hadde passert Hestskjæret fyr. I alt omkom 65 mennesker i denne tragiske hendelsen. Det ble også en fotostopp på Sveggebrua fra 1972 over Sveggesundet med et spenn på 30 m.

Vel ute på hovedvegen rakk Sverre å fortelle om Bremsneshatten og Bremsneshola før det ble en kort stopp ved kirka på Bremsnes for de som var trengende. Mange rakk å ta en kikk på en del av de gamle gravminna som er på stedet, før turen gikk videre forbi Kjerkvågen, hvor forfedrene til Rolf Kirkvåg kommer fra. Gaiden rakk å fortelle et par historier fra egen oppvekst, om kobbergruvene på Dyrset og smeltehytta på Kalvøya hvor det var drift i omtrent 100 år fra ca. 1806, før bussen stoppa på Langøya og minnesmerket kalt *Pilspisser* reist i 1989 over Langøysundforliket i 1024.

Turen fortsatte over Langøya, Langbakken, Flatburet og Tjønnøya til Honningsøya mens gaiden fortalte om fiskebedriftene, sin egen oppvekst i dette området og sine egne erfaringer fra behandling av klippfisk både som sorterer og vraker. På siste etappa før en god og velsmakende middag på Bjartmars kro rakk Sverre å fortelle om og vise oss Hendmyran hvor den felles flyplassen, var planlagt bygd på slutten av 1960-tallet. Resultatet ble en flyplass i Kristiansund og en i Molde.

Om bord i bussen på veg til Eide fortalte Jonny om Kvitholmen fyr, litt om Knagene som bodde på Smørholmen, kort om steinindustrien i Eide og om kalk- og marmorbruddet på Visnes.

Inne på Eide gikk folket fra Nordmørssida av bussen, mens resten ble med til Molde.

Alle var enige om at det hadde vært en svært vellykka sommertur i det fine været. Tusen takk til Siv Kristin og hennes medhjelpere i SD Kristiansund som brakte dette vel i hamn.

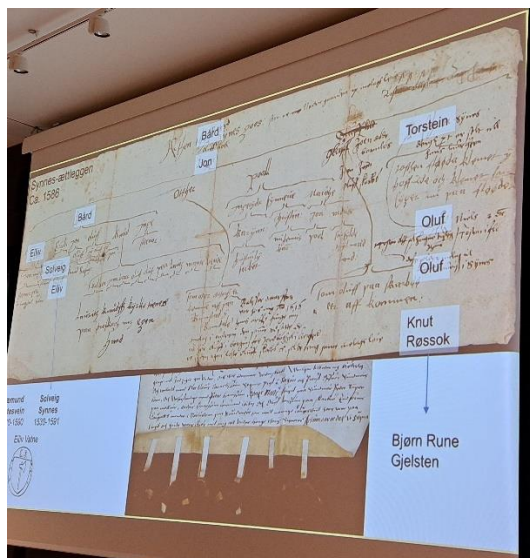
En lengre reportasje med mange bilder ligger ute på SD MR sine hjemmesider.

Slektsforskerdagen

Årets slektsforskerdag ble holdt på NTNU i Ålesund lørdag 2. november. Et samarbeid mellom gruppene til Søre-Sunnmøre, Sykkylven, Ørskog/Vestnes og Ålesund gjorde dette mulig.

Søndag 3. november ble det holdt DNA-kurs på Ørskogfjellet med de to DNA-kapasitetene David Widerberg Howden og Gunnar Sigve Aurdal med i alt 39 deltakere.

Lørdag 2. november ble det holdt 5 foredrag om ulike tema. På det meste var det rundt 100 tilskuere som hørte på. I dagene før, under og rett etter denne dagen fikk SD MR 22 nye medlemmer, noe som viser at et godt opplegg med gode foredragsholdere gir resultater.

Til v.: Bjørn Rune Gjelsten og Synnesslekta?
Under: Hvordan skrive ned historia til våre forfedre.
Foto: Jonny Lyngstad

Jonny Lyngstad, leder i SD Møre og Romsdal, var først ut. Etter å ha presentert Slekt og Data, Norges største slektsforskerorganisasjon, presenterte han det nye verktøyet som er på trappene, Kildeveiviseren. Denne skal samle tilgjengelige kilder og gjøre det lett og oversiktlig å finne disse. Den er fortsatt under utvikling, men blir veldig bra og anvendelig når den blir ferdig.

John Roald Pettersen, pedagog, journalist og forfatter, var nestemann.

Han ga oss tips om hvordan man skal komme i gang med å skrive historien:

Tenk først hvem du skriver den for, til deg selv og din samtid, til dine barnebarn, eller andre?

Mulig du må forklare mer, hvis den er til etterkommere. Bruk faktabokser, hvordan var samfunnet/verden da. Ikke tenk for komplisert. Begynne gjerne å skrive om en person. Lag disposisjoner, hva skal du ha med i hvilke avsnitt. Kom i gang, skriv i vei. Rediger og rett opp etter hvert. Les teksten høyt for deg selv, stryk tekst og skriv om setningen. Unngå gjentakelser, det uinteressante og de unødige detaljene.

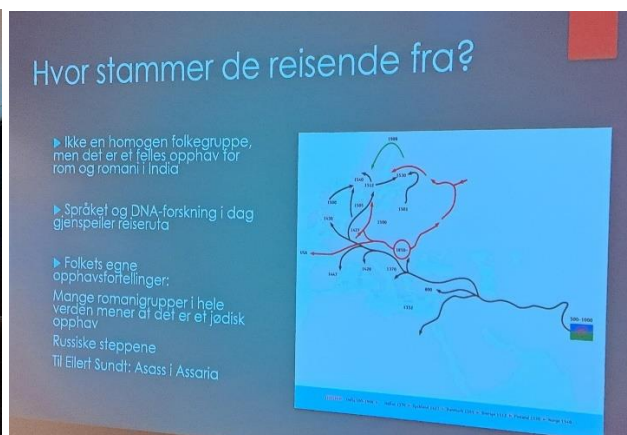
David Widerberg Howden var nestemann ut.

Han fortalte om noen av sine oppdrag bl.a. i programmet Åsted Norge hvor han hjalp til med å finne mora til containerbabyen Ingrid, og oppdrag med å analysere Y-DNA for Kripos.

Hvorfor skal vi bruke DNA til slektsforskning? Svaret gir seg selv. Vi ønsker å fylle inn hull i anetavlen og komme oss lengst mulig bakover i tid, verifisere slektsforskninga vår og finne ut mer om familiehistorien fra våre treff med andre som har tatt DNA-test.

Han nevnte også det lokale arbeidet som gjøres for å kartlegge mors- og farslinjer fra Sunnmøre og Nordfjord, kalt FjordDNA.

Etter en pause, der det var muligheter for å få seg mat, få kjøpt seg bøker, få snakke med Slektforskere, DNA-forsker og om en av Norges minoriteter, fortsatte foredragene.

Knut Maaseide om Ålesund si historie og Kai Samuel Vigardt om historia til de reisende.
Foto: Jonny Lyngstad

Knut Maaseide, Ålesunds eget «leksikon», fortalte historia om da Ålesund ville ha kjøpstadsstatus. Ålesund produserte på tidlig 1800-tall klippfisk, tørrfisk, saltfisk, saltsild, rogn og bruntran. Kong Karl Johan var den som hjalp til slik at Ålesund i 1823 fikk rett til eksport og import. Ved stortingsvedtak med påfølgende kongelig sanksjon av 30. juni 1824 fikk Ålesund fulle ladestedsrettigheter, og 13. april 1848 ble ladestedet kjøpstad.

Utenriksfarten fra Ålesund begynte samme året som stedet fikk eksport- og importrett. I 1823 gikk fire ladninger med torskerogn til Frankrike og året etter gikk de to første klippfisklastene til Spania.

Han fortalte videre om Anne Høyer Rønneberg som ble enke i 1830. Hun var da gift med skipskaptein Stevelin Schieldrop som var blitt kremmer på handelsstedet Fyllingen i Sula i 1827. Enkemadame Schieldrop tok med seg sine tre barn, alt sitt pikk og pakk og flere av husene på

handlestedet og flyttet til Nordigård i Ålesund. I den gamle hovedbygningen fra Fyllingen åpnet hun ladestedets første hotell og restaurant rundt 1833. Fra 1838 var hun Ålesunds første kvinnelige skipsreder, ja, kanskje Norges første.

I 1835 kom spanske skip for første gang til Ålesund for å hente klippfisk. Alle rederne av fartøy i utenriksfart i Ålesund var klippfiskeeksportører og handlet i tillegg med de fleste fiskeprodukter. Først i 1840 årene begynte redere i Ålesund med det vi kan kalle regulær rederivirksomhet, der seilfartøyene fraktet andre sine varer mellom utenlandske havner.

Kai-Samuel Vigardt, fra Ukjent arving på NRK, var siste foredragsholder. Han fortalte gripende historier om en av Norges fem nasjonale minoritetsgrupper i Norge: De reisende. Han har forsket på disse, og på grunn av at disse hadde et omstreifende liv, har de ikke alltid blitt godt behandla. Han fortalte om familier som ble arrestert og sendt på arbeidsanstalt i Bergen fordi de ba om å få varmet noe på en kjel, de ble dømt for «betting» (tigging).

I 1860 årene var det innenlands passtvang i Norge, dette gjaldt ikke bare de reisende, men alle. Grunnen skal ha vært at de ikke skulle spre smittsomme sykdommer. I dag kan disse være nyttige i slektsforskningen for å finne ut hvordan folk beveget seg.

Andre viktige kilder for å finne de reisende er protokoller og papir fra helseråd, skole, barnehjem, stemmerett, folketellinger, vergeråd, barnevern, fattigvesenet, sosialkontorer etc.

Kai-Samuel fortalte også om sin forfar Godin, han lærte seg også å lese og skrive i fengsel og ble etter hvert veldig samfunnsengasjert og aktiv i Norsk misjon blant hjemløse.

De reisende får ofte DNA treff i Finland, etter at de har hatt opphold der i flere hundre år.

En lengre reportasje med mange bilder ligger ute på SD MR sine hjemmesider.

Amerikabrev

På slutten av året 2023 ble SD kontakta av Linda Stewart fra Norsk utvandremuseum på Stange om det var noen i SD som kunne ta på seg å transkribere rundt 400 såkalte Amerikabrev. Dette arbeidet skulle presenteres i løpet av 2025, som en del av feiringa av 200 år sia de første nordmenn utvandra til Amerika – Crossings 200.

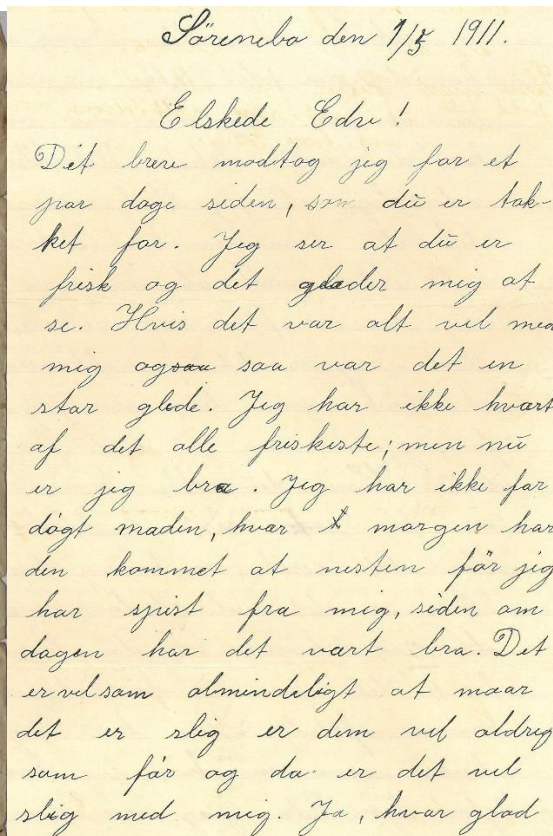
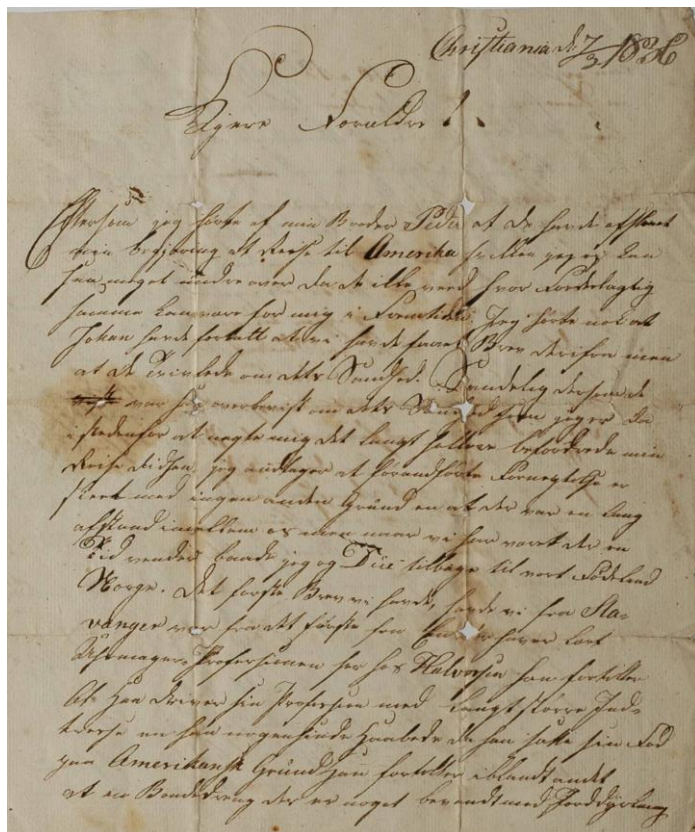
Jonny kontakta Åge Nortun på Molde og sammen ble de enige om at dette skulle de ta på seg å gjøre uten å belaste SD sitt hovedkontor i Oslo. Det var imidlertid et stort men, de måtte ha hjelp fra mange av SD sine medlemmer rundt om i Norge.

Brev som skulle transkriberes, strakte seg over 136 år, fra 1836 og til 1972. Det var brev som både var blitt sendt fra Amerika til Norge og omvendt. De hadde derfor behov for personer som var drevne i å lese skrift fra midten av 1800-tallet til personer som kunne lese vanlig håndskrift som egentlig hvem som helst over 60 år kunne lese.

En henvendelse gikk ut fra hovedkontoret i Oslo og i løpet av de 2 første månedene i 2024 hadde de ei liste på 33 personer som kunne tenke seg å være med på denne dugnaden. Ni av disse falt bort etter hvert, da de ikke kunne være med da Åge begynte å sende ut brev. De gikk da ut på nytt her i MR og vi fikk erstatta disse. Opptelling ved årets slutt viste at de hadde fått 24 fra MR, 3 fra Oslo/Akershus, 3 fra Sogn og Fjordane, 1 fra Østfold, 1 fra Nord og 1 fra Hordaland, pluss Åge og Jonny som også transkriberte mange brev. Etter hvert som folk meldte seg, ga de også beskjed om hvilket nivå de lå på i transkribering.

Lina på hovedkontoret oppretta et eget område for dem på SD sitt Office365-område slik at Åge og Jonny kunne overføre alle breva dit sammen med transkriberingene og andre felles dokument. Dermed hadde de et felles område hvor de hadde oversikt over hvilke brev som var sendt ut og kunne ajourføre dette etter hvert som transkriberingene kom inn.

I løpet av de 2 første månedene i 2024 fikk de oversendt 750 brev, ikke 400 som det først var snakk om. Det viste seg at vel 300 brev var fra før 1900, og resten framover til 1972.

Dette er det eldste brevet som er blitt transkribert i dugnaden. Det er sendt fra Niels Arnesen 7. mars 1836 fra Christiania til hans foreldre på Huseby i Spydeberg, rett før han dro over til USA. Neste brev fra ham er datert høsten 1841 fra Providence, hovedstaden i delstaten Rhode Island.

Brevet er datert 1. mai 1911 på Sørenbo (Søreinbu), Lesja og er skrevet av Klara til sin elskede Edvard i Amerika. Brevet slutter slik: «Fra din elskede Klara. God nat, sov sødt, drøm om mig kjære Edv.»

Til sammen var det 4 ulike brevsamlinger som skulle transkriberes:

- Julius-Blom-brevene, 371 brev fra perioden 1917-1972.
- Saugstad-brevene, 262 brev fra perioden 1871-1900.
- Svein Liven-brevene, 76 brev fra perioden 1899-1927.
- Solvor Sørensen-brevene, 41 brev fra perioden 1836-1861.

Åge og Jonny fordelte oppgavene mellom seg. Åge tok seg av kontakten med flesteparten av medhjelperne, mens Jonny hadde ansvaret for at alt det tekniske inne på deres område på Office365. Åge sendte ut kopi av breva og ajourførte listene på nettet og han tok imot flesteparten av transkriberingene etter hvert som de kom inn. De som transkriberte, kunne sjøl velge hvor mange brev de ville ha tilsendt. De fleste valgte 10 brev om gangen. Ved hver utsendelse fulgte det med en mal og et informasjonsskriv som beskrev hva man skulle gjøre. Det ble etter hvert en del henvendelser fra folk som hadde problemer med e-posten, bruk av skriveprogrammet og hvordan breva skulle settes opp. Dette førte til at noen falt fra.

Fra Linda hadde de fått tilsendt en mal over hvordan breva skulle settes opp med ei registerkode for hvert brev f.eks. A-8528. Til slutt skulle det til hvert brev settes opp ei liste over emneord som beskrev innholdet i brevet f.eks. bolig, dødsfall, fødsel, kirkegang etc. dette for at det seinere skulle bli lettere å søke etter spesielle hendelser eller innhold i breva.

De prøvde også å sette sammen 2 og 2 av de som skulle hjelpe, til slik at de også kunne lese korrektur for hverandre. For det å få lest korrektur ble etter hvert ei stor oppgave, samt sjekke om breva var skrevet slik som malen tilsa at det skulle gjøres. Det viste seg at korrekturlesing var helt

nødvendig, sjøl på brev av nyere dato. Mye av dette falt på Åge og Jonny, og da særlig på Åge som her har lagt ned et stort arbeid.

De fikk et par drevne transkriberere fra SD Oslo/Akershus, som skulle ta seg av de eldste breva, samtidig som også Jonny hev meg over og transkriberte halvparten av disse.

Disse har vært med på dugnaden:

Møre og Romsdal:

Guri Otnes, Mette Andreassen, Halstein Spjelkavik, Annlaug Lianes, Erling Nerheim, Per Olav Hansen, Thor Stabell Muri, Øyvind Beite, Leif Terje Bergseth, Gunvor Gussiås, Harald Valved, Tore Nyland, Ole Morten Aarø, Helge Magne Mjelve, Torunn Absalonsen, Roger Rasch Larsen, Olga Frøland Emblemsvåg, Randi Viddal, Liz Günther, Kåre Stafset, Vebjørn Fiksdal, Ola Jakobsen, Irene Glærum, Paul Bakkmyr, Åge Nortun og Jonny Lyngstad.

Oslo/Akershus:

Ole Huuse, Thorun Huuse og Kjell Evensen.

Sogn og Fjordane:

Reidun Borgestrånd, Bjarne Husevåg og Tor William Eikemo.

Østfold: Gro Hjelle.

Nord: Laila Lanes.

Hordaland: Per Ove Uthaug.

Den som har transkribert flest brev er Guri Otnes med 71 brev, tett fulgt av Annlaug Lianes med 57, Kåre Stafset med 50, Åge med 46 og Jonny med 42.

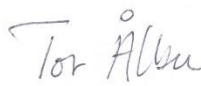
I begynnelsen av januar 2025 kunne så Jonny sende over hele samlinga kalt Solvor Sørensen på 41 brev til Linda. Nå er de inne i avslutninga på dette prosjektet og i løpet av mars 2025 regner de med at alt skal være oversendt til Norsk utvandremuseum.

Nettsidene

Nils Ivar Myklebust er distriktslagets webmaster og har kommet godt i gang. Opplæring av tillitsvalgte har blitt videreført i 2024.

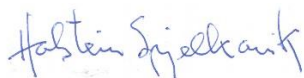
Jonny Lyngstad
leder

Tor Ålbu
nestleder

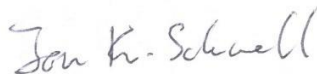
Roger Rasch Larsen
kasserer

Halstein Spjelkavik
sekretær

Marit Gjermundnes
styremedlem 1

Jon Kristian Schnell
styremedlem 2

Nils Ivar Myklebust
styremedlem 3